Eduskunta
Valtiovarainvaliokunnan verojaosto

Lausuntopyyntönne 1.9.2022, U 58/2022 vp

Lausunto valtioneuvoston kirjelmästä eduskunnalle ehdotuksesta neuvoston direktiiviksi koskien velan ja oman pääoman perusteella yritysverotuksessa tehtävää vähennystä ja koron vähennyskelpoisuuden rajoittamista

Euroopan komissio on 11.5.2022 antanut ehdotuksen neuvoston direktiiviksi koskien velan ja oman pääoman perusteella yritysverotuksessa tehtävää vähennystä ja koron vähennyskelpoisuuden rajoittamista, COM(2022) 216 final, jäljempänä *direktiiviehdotus*. Ehdotetun direktiivin tarkoituksena on puuttua koordinoidusti vieraan ja oman pääoman ehtoisen rahoituksen eriarvoiseen verokohteluun sisämarkkinoilla vahvistamalla säännöt, jotka koskevat oman pääoman ehtoisen rahoituksen lisäyksiä koskevan vähennyksen tekemistä ja ylimenevien vieraan pääoman menojen vähennyskelpoisuuden rajoittamista.

Suomen Yrittäjät esittää lausuntonaan seuraavaa.

Valtioneuvoston kantaa tulisi tarkistaa direktiiviehdotukseen sisältyvän korkovähennysrajoituksen osalta. Etenkin kriisiaikoina, jolloin suuri osa yrityksistä kohtaa jo valmiiksi huomattavia taloudellisia haasteita, lainojen korkojen vähennysoikeuden rajoitus toisi yrityksille kohtuuttoman ja tarpeettoman lisähaasteen jo entuudestaan vaikeassa tilanteessa. Direktiiviehdotuksen johdosta korkovähennysrajoitussääntely laajentuisi koskettamaan myös niitä pk-yrityksiä, joita voimassa oleva korkovähennysrajoitussääntely ei kosketa. Ottaen huomioon, että suurella osalla pk-yrityksiä ei vallitsevassa tilanteessa ole tosiasiallisia mahdollisuuksia oman pääoman ehtoisen rahoituksen lisäämiseen eivätkä siten voisi myöskään tehdä oman pääoman ehtoisen rahoitukseen perustuvaa vähennystä, jäisi esityksen ainoaksi vaikutukseksi korkojen vähennyskelpoisuuden pieneneminen.

Valtioneuvoston tulisi lausua uutena kantanaan, että se vastustaa direktiiviehdotuksen 6 artiklaan sisältyvää sääntöä korkojen vähennyskelpoisen osuuden rajoittamisesta 85 prosenttiin.

Muilta osin Suomen Yrittäjät yhtyy valtioneuvoston kantaan.

Jäljempänä esitämme eräitä yksityiskohtaisia lisähuomioita direktiiviehdotuksesta.

Direktiiviehdotuksen taustalla on se, että EU:n nykyiset verojärjestelmät rakentuvat oman ja vieraan pääoman erottelevalle systematiikalle, jossa rahoituksen kustannusten verokohtelu vaihtelee sen mukaan, onko kyseessä vieraan vai oman pääoman ehtoinen rahoitus. Velan korot ovat lähtökohtaisesti vähennyskelpoisia laskettaessa veron perustetta yhteisöverotusta varten, kun puolestaan oman pääoman ehtoisen rahoituksen kustannukset, kuten osingot, eivät yleensä ole vähennyskelpoisia. Tämä epäsymmetria verokohtelussa luo yrityksille kannustimen rahoittaa toimintaansa vieraalla pääomalla oman pääoman ehtoisen rahoituksen sijaan. Direktiiviehdotuksella halutaan puuttua vieraan ja oman pääoman ehtoisen rahoituksen kustannusten verokohtelun epäsymmetriaan koordinoidusti sisämarkkinoilla. Suomen Yrittäjät pitää tavoitetta korjata vieraan ja oman pääoman ehtoisen rahoituksen välistä epätasapainoa lähtökohtaisesti hyvänä.

Ratkaisuksi komissio ehdottaa mallia, jolla puututtaisiin sekä oman että vieraan pääoman puoliin yhdistämällä uutta pääomaa koskeva vähennys velkakustannusten vähennyskelpoisuutta koskevan rajoituksen kanssa. Direktiiviehdotuksen sääntelyn mukaan verovelvollinen voisi tehdä oman pääoman lisäyksen perusteella laskennalliseen nimelliskorkoon perustuvan vähennyksen. Oman pääoman vähennystä ehdotetaan toteutettavaksi vain uuden oman pääoman osalta, mikä on sen kannustinvaikutuksen vuoksi ymmärrettävä ratkaisu. Oman pääoman vähennyksen toteuttamistapa, siihen liittyvät rajoitukset sekä oman pääoman vähenemiseen ja vähennyksen laskemiseen liittyvien säännösten monimutkaisuuden vuoksi voidaan arvioida, että vähennyksen käyttö jää direktiiviehdotuksessa oletettua vähäisemmäksi, minkä vuoksi myös vähennyksen käyttöönotolla tavoiteltu vaikutus jäänee marginaaliseksi. Vastapainona oman pääoman vähennykselle esitys sisältää vieraan pääoman rahoituskustannusten vähennysoikeutta koskevan leikkauksen, jolla rajoitettaisiin kaikkien – ei siis ainoastaan uusien – velkojen korkojen vähennysoikeutta. Oman pääoman vähennyksen oletetun vähäisen käytön vuoksi esitettyä korkovähennysten rajoittamisen tarpeellisuutta ja toteutustapaa tulisi arvioida uudelleen.

Esitettyä velan koron vähennysoikeutta rajoittavaa sääntöä tultaisiin soveltamaan rinnakkain ATAD-direktiivin koron vähennysoikeutta rajoittavan säännön kanssa. Uusi koron vähennysrajoitus monimutkaistaisi entisestään jo nykyisellään hyvin monimutkaista korkojen vähennysoikeuden rajoittamista koskevaa sääntelyä. Kansallisesti koron vähennysoikeutta on jo rajoitettu EVL 18 a ja 18 b §:n säännöksillä. Uuden korkovähennysrajoituksen vaikutuksia tulisi myöskin arvioida kansallisella tasolla kokonaisuutena sekä tarkastella ehdotuksen suhdetta voimassa olevaan oikeustilaan.

Ehdotuksessa tärkeimpänä välittömänä hyötynä pidetään sitä, että ehdotus suosii suurempia oman pääoman osuuksia ja siten vähentää maksukyvyttömyysriskejä. Suomen Yrittäjät pitää tärkeänä maksukyvyttömyysriskien pienentämistä sekä pitää selvänä, että vahvat taseet toimivat tärkeänä puskurina kriisien aikana, mutta samalla toteaa, että erityistä tarvetta esitetyn kaltaisille keinoille taseiden vahvistamisen kannustimeksi Suomessa on vaikea nähdä. Esitystä perustellaan oman pääoman tärkeydellä toimintansa alkuvaiheessa oleville nopeasti kasvaville innovatiivisille yrityksille sekä scale-up-yrityksille. Suomen Yrittäjät toteaa, että start-up- ja scale-up-yritysten rahoitukset saavat nykyisellääänkin hyvin rahoitusta emmekä tunnista Suomessa esityksessä kuvattua ongelmaa oman pääoman ehtoisen rahoituksen saamiseksi niin sanotuissa normaaleissa olosuhteissa.

Vaikutusarvioinnin mukaan yrityksille verosääntöjen noudattamisesta aiheutuvien kustannusten odotetaan kasvavan rajoitetusti ja kaiken kaikkiaan kustannusten uskotaan jäävän vähäisiksi, ja veroviranomaisille koituvan kustannusten nousun odotetaan olevan maltillinen. Direktiiviehdotuksen mukaan ehdotus ei lisää merkittävästi säännösten noudattamisesta yrityksille tai veroviranomaisille aiheutuvaa rasitetta. SY:n näkemyksen mukaan veroviranomaisille koituvan hallinnollisen ja taloudellisen taakan kasvu voi olla etenkin sääntelyn alkuvaiheessa merkittävää, sillä esimerkiksi Suomessa oman pääoman ehtoisen rahoituksen vähennystä koskeva sääntely tarkoittaisi kokonaan uudenlaista sääntelykokonaisuutta, joka tulisi sovittaa Verohallinnon järjestelmiin. Etenkin kun huomioidaan tarve arvioida voimassa olevan korkovähennysrajoitussääntelyn suhdetta nyt esitettyyn uuteen korkovähennysrajoitussääntöön, voidaan myös Verohallinnon uutta sääntelykokonaisuutta käsittelevän ohjeistuksen tarpeen arvioida olevan huomattava, mistä aiheutuu Verohallinnolle resurssitarpeita. Katsommekin, että direktiiviehdotuksesta tulee tehdä tarkempi vaikutusarvio, jotta taloudelliset vaikutukset voidaan arvioida myös jäsenvaltioiden tasolla.

Suomen Yrittäjät

Jukka-Pekka Hellman
veroasiantuntija